

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisions sed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Kommunstyrelse och facknämnder ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter.

Kommunen redovisar ett stort ekonomiskt underskott för år 2018.

Syfte och kontrollområden

Syftet med granskningen är att granska kommunstyrelsens, utbildningsnämndens och socialnämndens agerande i samband med uppkommit ekonomiunderskott.

Revisorernas uppdrag regleras i kommunallagen kapitel 12. Revisorerna ska granska och pröva följande områden: 1) Ändamålsenlighet, 2) Ekonomiskt tillfredsställande, 3) Intern kontroll, 4) Rättvisande räkenskaper.

Metod

Analys av sammanträdesprotokoll 2018, budget 2018 och bokslut 2018.

I bilaga redovisas grunder för revisorernas kritik i revisionsberättelse. Grunderna är hämtade från "God revisions sed i kommunal verksamhet 2018".

1. Kommunstyrelsen (KS)

Granskningsiakttagelser

Av kommunallagen framgår följande:

- KS ska bland annat ha hand om kommunens ekonomiska förvaltning, verkställa fullmäktiges beslut samt – inom ramen för uppsiktsansvar – se till att kommunens samlade verksamhet bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som KF har bestämt.
- Kommunens budget ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Ansvaret för att bereda ärenden som ska handläggas av KF, exempelvis budget, vilar på KS.

Vår granskning visar följande:

KS har vid ett flertal tillfällen under år 2018 föreslagit KF att fatta utgiftsbeslut under löpande budgetår, däribland tilläggsbudget till KS och nämnder. KS kan inte i rimlig grad verifiera att styrelsen på ett aktivt sätt sökt lösningar för att utgifterna istället ska finansieras inom befintlig driftbudgetram. Aktuella utgifter har finansierats från eget kapital. Utgiftsbesluten har dels motverkat kommunens ekonomiska mål, dels medfört att kommunens budget blivit underbalanserad, d.v.s. att periodens kostnader har överskridit periodens intäkter.

1. Kommunstyrelsen (KS), forts.

Granskningsiakttagelser, forts.

KS har i ett tidigt skede under år 2018 fått information om att kommunens samlade verksamhet riskerar redovisa ett betydande ekonomiskt underskott för år 2018. Granskningen noterar att KS vid två tillfällen (maj och september) har uppmanat till ekonomisk återhållsamhet under år 2018. Därutöver kan KS inte verifiera att åtgärder vidtagits för att kommunens samlade verksamhet ska bedrivas inom den budget som faststälts av KF. KS kan inte verifiera att den i rimlig grad vidtagit tillräckliga åtgärder för att bedriva verksamheten inom beslutad budgetplan.

Av KS årsredovisning för år 2018 framgår att kommunen redovisar ett negativt resultat för år 2018 (-39,1 miljoner kronor). Kommunen har under perioden inte efterlevt kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Redovisat underskott har medfört att kommunens egna kapital väsentligt minskat under år 2018.

Grund för revisionens kritik gentemot kommunstyrelsen:

- Brister i styrning av ekonomin (område: intern kontroll)
- Bristande måluppfyllelse för ekonomin (ekonomiskt tillfredsställande)
- Ohörsamhet till mål och riktlinjer fastlagda av fullmäktige och i kommunallag (ändamålsenlighet)

2. Utbildningsnämnden (UN)

Granskningsiakttagelser

Av kommunallagen framgår följande:

- I nämndens uppdrag ingår att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt.

Vår granskning visar följande:

Granskningen kan inte verifiera att utbildningsnämnden under granskningsperioden fattat beslut om internbudget för år 2018. I internbudget klargörs dels hur tilldelad driftbudgetram fördelas mellan nämndens ansvarsområden, dels vem/vilka i verksamhetsorganisationen som bär budget-/ekonomiansvar.

Granskningen visar att utbildningsnämnden i ett tidigt skede under år 2018 fått information om att verksamheten riskerar redovisa ett ekonomiskt underskott för år 2018. Granskningen noterar att nämnden avslagit ärenden som medfört ökande verksamhetskostnader. Nämnden kan inte i rimlig utsträckning verifiera att den under perioden fattat beslut om större kostnadsbesparande åtgärder, med syfte att verksamheten ska bedrivas inom tilldelad budgetram.

2. Utbildningsnämnden (UN), forts.

Granskningsiakttagelser, forts.

Av bokslut/verksamhetsberättelse framgår att nämnden redovisar ett driftbudgetunderskott för år 2018 som uppgår till -27,6 miljoner kr. Redovisat resultat är en väsentlig faktor till att kommunen inte efterlever kommunallagens balanskrav 2018.

Övriga iakttagelser som noteras i granskning av utbildningsnämnden:

- Nämnden har inte behandlat nämndens delårsredovisning per 2018-08-31
- När nämnden lämnat uppdrag till verksamheten har de i flertalet fall ställts till förvaltningschef
- Nämnden har under perioden inte utkrävt ansvar av dess chefer med anledning av redovisat ekonomiunderskott
- En brist i nämndens protokoll är att det inte preciseras vilka underlag som utgör grund för nämndens beslutsfattande.

Grund för revisionens kritik gentemot utbildningsnämnden:

- Bristande styrning av ekonomin (område: intern kontroll)
- Bristande måluppfyllelse för ekonomin (ekonomiskt tillfredsställande)
- Ohörsamhet till mål och riktlinjer fastlagda av fullmäktige (ändamålsenlighet)

3. Socialnämnden (SN)

Granskningsiakttagelser

Av kommunallagen framgår följande:

- I nämndens uppdrag ingår att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt.

Vår granskning visar följande:

Granskningen kan inte verifiera att socialnämnden under granskningsperioden fattat beslut om internbudget för år 2018. I internbudget klargörs dels hur tilldelad driftbudgetram fördelas mellan nämndens ansvarsområden, dels vem/vilka i organisationen som bär budget-/ekonomiansvar.

Granskningen visar att socialnämnden i ett tidigt skede under år 2018 fått information om att verksamheten riskerar redovisa ett ekonomiskt underskott för år 2018. Nämndens aktiva åtgärder utgörs huvudsakligen att äska om tilläggsbudget för år 2018. Socialnämnden kan inte i rimlig utsträckning verifiera att den under perioden fattat beslut om större kostnadsbesparande åtgärder, med syfte att verksamheten ska bedrivas inom tilldelad budgetram.

3. Socialnämnden (SN)

Granskningsiakttagelser, forts.

Av bokslut/verksamhetsberättelse framgår att socialnämnden redovisar ett underskott mot driftbudget som uppgår till -14,8 miljoner kr. Redovisat resultat är en väsentlig faktor till att kommunen inte efterlever kommunallagens balanskrav 2018.

Övriga iakttagelser som noteras i granskning av utbildningsnämnden:

- När nämnden lämnat uppdrag till verksamheten har de i hög grad ställts till förvaltningen, ej till uttalad befattningsinnehavare/chef
- Nämnden har under perioden inte utkrävt ansvar av dess chefer med anledning av redovisat ekonomiunderskott
- En brist i nämndens protokoll är att det inte preciseras vilka underlag som utgör grund för nämndens beslutsfattande.

Grund för revisionens kritik gentemot socialnämnden:

- Bristande styrning av ekonomin (område: intern kontroll)
- Bristande måluppfyllelse för ekonomin (ekonomiskt tillfredsställande)
- Ohörsamhet till mål och riktlinjer fastlagda av fullmäktige (ändamålsenlighet)

Bilaga

Grunder för revisorernas kritik

1. Bristande måluppfyllelse – verksamhet
2. Bristande måluppfyllelse – ekonomi
3. Ohörsamhet/obstruktion
4. Icke lagenlig verksamhet, brottslig gärning
5. Brister i styrning och intern kontroll av verksamhet
6. Brister i styrning och intern kontroll av ekonomin
7. Otillräcklig beredning av ärenden
8. Obehörigt beslutsfattande
9. Ej rättvisande redovisning

Källa: God revisionsred i kommunal verksamhet 2018, SKL:s Revisionsdelegation.